

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
ter attentie van

Betreft: BBL artikel 5.9 lid 2

Datum: 1 februari 2022

Geachte heer ,

De NEN-normcommissie 351 001 "Technische Grondslagen voor Bouwconstructies" (TGB-Plenair) en de normsubcommissie 351 001 01 "TGB basiseisen en belastingen" hebben enige tijd geleden kennis genomen van lid 2 van artikel 5.9 van het BBL. Wij signaleren een verschil met de huidige situatie, die de mogelijkheden beperkt en vanuit de veiligheid bezien niet nodig is. Wij willen u hierover graag informeren, zodat u op basis daarvan de noodzaak van lid 2 kunt heroverwegen.

[citaat]

Artikel 5.9 (constructieve veiligheid)

- 1. Op het verbouwen van een bouwwerk zijn de artikelen 4.12 tot en met 4.14 van toepassing, waarbij in plaats van het in die artikelen aangegeven niveau van eisen wordt uitgegaan van het niveau voor verbouw zoals aangegeven in NEN 8700.*
- 2. Voor zover door een verbouwing de in NEN 8700 bedoelde fundamentele belastingscombinaties op een bestaande bouwconstructie van het bouwwerk toenemen, zijn op die constructie de artikelen 4.12 en 4.14 van toepassing, waarbij in plaats van het in die artikelen aangegeven niveau van eisen wordt uitgegaan van het niveau voor verbouw zoals aangegeven in NEN 8700.*

[einde citaat]

Het voorschrift in lid 2 geeft een trendbreuk met het verleden. Tot op heden worden middels NEN 8700 in het geval van verbouwingen de delen die niet fysiek worden veranderd, getoetst op het niveau afkeur met de (door de verbouw) veranderde (verhoogde) belastingen. Met de hierboven geciteerde bepaling in artikel 5.9 moeten die niet-verbouwde delen, indien ze als gevolg van de verbouwing zwaarder belast worden, worden getoetst op het niveau verbouw. Dat is een hoger niveau dan afkeur en kan aanzienlijk meer inspanning vereisen om te behalen. De niet-verbouwde delen dienen op basis van diezelfde bepaling bovendien niet alleen aan de fundamentele belastingcombinaties te voldoen, maar ook aan de bijzondere belastingcombinaties. De commissies menen dat de impact van deze wijziging groot is. Veel "verbouwingen" zullen hierdoor niet meer met proportionele financiële en bouwkundige inspanningen kunnen plaatsvinden.

De veiligheidsniveaus voor afkeur en verbouw in NEN 8700 zijn bepaald in 'Veiligheidsbeoordeling bestaande bouw – Achtergrondrapport', TNO-060-DTM-2011-03086, december 2011¹. De basis voor de veiligheidsniveaus in NEN 8700 is een maximaal toelaatbaar individueel risico van 10^{-5} . Dat wil zeggen dat de kans dat een persoon op een bepaalde plaats overlijdt door het instorten van een gebouw of onderdeel daarvan, kleiner is dan 1 op de 100.000 per jaar. De fundamentele belastingcombinaties voor bestaande bouw in NEN 8700 (niveau afkeur) zijn daarop afgestemd. Dit beoogde minimum veiligheidsniveau wordt ook in de toelichting op artikel 4.11 van het BBL aangehaald.

Hierbij zij aangetekend dat indien dit niveau afkeur voor langer dan 1 jaar gehanteerd wordt, de geëiste veiligheid behaald moet worden inclusief de verwachte verouderingsaspecten, zoals corrosie, slijtage, vermoeiing. Dit is geregeld in NEN 8700. Bovendien is voor eigenaren van een areaal aan bouwwerken de aanbeveling een hoger veiligheidsniveau na te streven. Publiekrechtelijk kan het bevoegd gezag dit toepassen met een beroep op artikel 13 van de Woningwet.

Voor verbouw is een iets hoger niveau gekozen vanwege een geschat economisch oogpunt. Hanteren van het niveau afkeur voor de niet-verbouwde delen borgt dat die delen minimaal aan het gestelde maximaal individueel risico van 10^{-5} voldoen en voorkomt disproportionele kosten. Hanteren van het niveau verbouw voor de verbouwde delen zorgt voor die delen voor het geschatte economisch optimum van het verkleinen van het risico in combinatie met de daarmee gepaard gaande extra kosten.

Bijvoorbeeld in geval van het optoppen van een gebouw zullen de bestaande delen in dat geval voldoen aan het individueel risico van 10^{-5} , terwijl er voor de verbouwde delen een iets hoger veiligheidsniveau gerealiseerd wordt tegen beperkte extra kosten. Deze situatie komt overeen met de situatie bij een wijziging van de gebruiksfunctie zonder een bijbehorende verbouwing. Ook voor die situatie wordt in BBL, in artikel 5.7, het niveau afkeur voorgeschreven.

Gegeven het bovenstaande komen wij tot de conclusie dat ook zonder BBL artikel 5.9 lid 2aan de eisen van het maximale individuele risico wordt voldaan en disproportionele kosten bij verbouwingen worden voorkomen.

Hoogachtend,

prof.dr.ir. J. Walraven,
voorzitter NEN-normcommissie 351 001
Technische Grondslagen voor Bouwconstructies

ir. M. Hermens,
voorzitter NEN-normsubcommissie 351 001 01
TGB Basiseisen en Belastingen

¹ <https://publications.tno.nl/publication/34614949/zAI60C/TNO-060-DTM-2011-03086.pdf>